

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tiende Afdeling)

8. maj 2025*

»Præjudiciel forelæggelse – unionsborgerskab – artikel 20 TEUF – retten til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område – afledt opholdsret til en tredjelandsstatsborger, der forsørger et mindreårigt barn, som er unionsborger – afhængighedsforhold – den afledte opholdsrets beskaffenhed – tidspunktet for dens opståen – pligt til efterfølgende at få et visum i et tredjeland«

I sag C-130/24,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Verwaltungsgericht Düsseldorf (forvaltningsdomstolen i Düsseldorf, Tyskland) ved afgørelse af 16. januar 2024, indgået til Domstolen den 16. februar 2024, i sagen

YC

mod

Stadt Wuppertal,

har

DOMSTOLEN (Tiende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, D. Gratsias, og dommerne E. Regan (refererende dommer) og J. Passer,

generaladvokat: R. Norkus,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

- den tyske regering ved J. Möller og R. Kanitz, som befuldmægtigede,
- den danske regering ved D. Elkan, M. Jespersen og C. Maertens, som befuldmægtigede,
- den græske regering ved T. Papadopoulou, som befuldmægtiget,

* Processprog: tysk.

- den nederlandske regering ved M.K. Bulterman og A. Hanje, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved E. Montaguti og J. Vondung, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 20 TEUF.
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem tredjelandsstatsborgeren YC og Stadt Wuppertal (byen Wuppertal, Tyskland) vedrørende udstedelse af en opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring.

Retsforskrifter

- 3 § 5 i Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet – Aufenthaltsgesetz (lov om udlændinges ophold, erhvervsmæssige beskæftigelse og integration på Forbundsrepublikkens område) af 30. juli 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950) i den affattelse, der finder anvendelse på omstændighederne i hovedsagen (herefter »AufenthG«), har overskriften »Almindelige betingelser for udstedelse« og bestemmer:

»(1) Udstedelse af opholdstilladelse er som hovedregel betinget af,

[...]

2. at der ikke består en interesse i udvisning

[...]

(2) Udstedelse af en opholdstilladelse, et blåt EU-kort, et ICT-kort [(Intra-Corporate-Transfer-kort)], en bosætningsstilladelse eller en permanent EU-opholdstilladelse forudsætter endvidere, at udlændingen

1. er indrejst med det krævede visum og

2. allerede har givet de relevante oplysninger for udstedelsen af [en opholdstilladelse] i visumansøgningen.

Disse krav kan fraviges, hvis betingelserne for udstedelse er opfyldt, eller hvis det, henset til særlige omstændigheder i sagen, ville være urimeligt at genoptage proceduren for udstedelse af visum.
[...]

- 4 AufenthG's § 28 med overskriften »Familiesammenføring med tyske statsborgere« bestemmer i stk. 1:

»Opholdstilladelse udstedes til

[...]

3. en forælder til et mindreårigt ugift tysk barn med henblik på udøvelse af forældremyndighed, såfremt den tyske statsborger har sit sædvanlige opholdssted på Forbundsrepublikken Tysklands område. Opholdstilladelse udstedes i de i første punktum, nr. 2 og 3, nævnte tilfælde uanset § 5, stk. 1, nr. 1. Opholdstilladelse meddeles i de tilfælde, der er nævnt i første punktum, nr. 1, som hovedregel uanset § 5, stk. 1, nr. 1.«

- 5 AufenthG's § 95 med overskriften »Straffebestemmelser« fastsætter i stk. 1:

»Med frihedsstraf på indtil et år eller med bøde straffes den, der

[...]

2. uden fornøden opholdstilladelse i henhold til § 4, stk. 1, første punktum, opholder sig på Forbundsrepublikken Tysklands område, såfremt

- a) den pågældende har pligt til at forlade området i henhold til en afgørelse, der kan fuldbyrdes
- b) den pågældende ikke er blevet bevilget en udrejsefrist, eller denne er udløbet, og
- c) den pågældendes udsendelse ikke er blevet udsat,

[...]«

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 6 Den 25. september 2019 fik sagsøgeren i hovedsagen udstedt et visum til længerevarende ophold med henblik på studier, der var gyldigt indtil den 23. september 2020, af Republikken Polens diplomatiske repræsentation i et tredjeland.
- 7 Den 28. september 2019 rejste sagsøgeren i hovedsagen ind i Schengenområdet med dette visum og påbegyndte studier i Polen.
- 8 Efter at være indrejst i Tyskland fra Polen anmeldte sagsøgeren i hovedsagen den 1. august 2020, at hun havde taget bopæl i byen Wuppertals ressortområde.
- 9 Den 6. november 2020 opfordrede byen Wuppertal sagsøgeren i hovedsagen til straks at forlade det nationale område. Denne opfordring blev ikke imødekommet, og den berørte part kunne i øvrigt ikke længere kontaktes på den adresse, der var angivet i hendes bopælsanmeldelse.
- 10 Den 24. september 2021 fødte sagsøgeren i hovedsagen et barn, som har tysk statsborgerskab efter sin far.

- 11 Sagsøgeren i hovedsagen bor sammen med dette barn, som hun alene har forældremyndigheden over. Selv om faderen betaler underhaltsbidrag, har han kun ringe kontakt med barnet, da han kun besøger det i weekender og af arbejdsmæssige årsager ikke er i stand til tage sig af barnet i flere uger i træk.
- 12 Den 12. april 2022 ansøgte sagsøgeren i hovedsagen byen Wuppertal om opholdstilladelse med henblik på udøvelse af forældremyndighed.
- 13 Da byen Wuppertal ikke traf afgørelse om denne ansøgning, anlagde sagsøgeren i hovedsagen den 13. december 2022 sag ved Verwaltungsgericht Düsseldorf (forvaltningsdomstolen i Düsseldorf, Tyskland), som er den forelæggende ret, med henblik på at opnå en afgørelse vedrørende ansøgningen.
- 14 Ifølge byen Wuppertal er det udelukket at udstede en opholdstilladelse til sagsøgeren i hovedsagen, da sagsøgeren, der opholdt sig ulovligt i Tyskland mellem december 2020 og juni 2021, opfylder gerningsindholdet i AufenthG's § 95, stk. 1, nr. 2. Som følge heraf består der i henhold til AufenthG's § 5, stk. 1, nr. 2, en interesse i, at sagsøgeren i hovedsagen udvises af landet, hvilket udelukker udstedelse af en opholdstilladelse, og dette kan ikke fraviges.
- 15 Byen Wuppertal har ligeledes gjort gældende, at udstedelse af en opholdstilladelse forudsætter indrejse i landet med det nødvendige visum, en betingelse, som ikke er opfyldt i den foreliggende sag. Desuden kan det med rimelighed kræves af sagsøgeren i hovedsagen, at hun forlader tysk område for efterfølgende at indlede en procedure for udstedelse af visum i sit hjemland, eftersom et sådant krav ikke vil bringe barnets tarv i fare, i betragtning af procedurens korte varighed, der er under en måned. Endelig er betingelserne for tildeling af en afledt opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF heller ikke opfyldt. I tilfælde af en fælles udrejse for at gennemføre visumproceduren vil barnet, som ikke er i den skolepligtige alder, kun skulle forlade Unionens område i kort tid, således at kernen i den ret, der er anerkendt i denne bestemmelse, ikke påvirkes heraf. Det er i øvrigt acceptabelt, at kontakten mellem barnet og dets far afbrydes i en periode på mindre end en måned.
- 16 Ved deldom af 23. november 2023 pålagde den forelæggende ret byen Wuppertal at udstede en opholdstilladelse med henblik på familiesammenføring i henhold til AufenthG's § 28, stk. 1, nr. 3, med virkning fra datoen for denne dom, til sagsøgeren i hovedsagen.
- 17 Hvad angår perioden forud for denne dato (herefter »den omhandlede periode«) er den forelæggende ret af den opfattelse, at det er godtgjort, at national ret er til hinder for, at der udstedes en opholdstilladelse til sagsøgeren i hovedsagen, eftersom der i denne periode var en interesse i at udvise hende på grund af hendes ulovlige ophold på tysk område. Udstedelse af en opholdstilladelse af humanitære grunde er ligeledes udelukket.
- 18 Den forelæggende ret finder derfor, at det i det foreliggende tilfælde er afgørende at fastslå, om en afledt opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF er opstået i den omhandlede periode, og i bekræftende fald om denne ret er opstået automatisk i henhold til EU-retten, og fra hvilket tidspunkt den nævnte ret opstod.
- 19 Hvad i første række angår spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF, har den forelæggende ret anført, at betingelserne for tildeling af en sådan opholdsret ifølge en del af den nationale retspraksis kun er opfyldt, når en visumprocedure ikke med rimelighed kan gennemføres efterfølgende inden for et kort tidsrum, der kan begrænses på

en hensigtsmæssig måde. Denne retspraksis er støttet på en modsætningsslutning fra dom af 8. maj 2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien) (C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 58), hvori Domstolen fastslog, at det er i strid med det formål, der forfølges med artikel 20 TEUF, at tvinge tredjelandstatsborgeren til at forlade Unionens område »på ubestemt tid«.

- 20 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl om denne fortolkning. Den forelæggende ret har navnlig anført, at i dom af 5. maj 2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Ophold for et familiemedlem – utilstrækkelige midler) (C-451/19 og C-532/19, EU:C:2022:354, præmis 48), synes EU-Domstolen at antyde, at for at påberåbe sig en opholdsret, der er afledt af artikel 20 TEUF, er den blotte konstatering af, at en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, ikke kan få opholdsret i henhold til national ret eller afledt EU-ret, tilstrækkelig, såfremt også det forhold gør sig gældende, at der mellem tredjelandstatsborgeren og unionsborgeren består et afhængighedsforhold af en sådan art, at det vil resultere i, at unionsborgeren er nødsaget til at forlade Unionens område i tilfælde af udvisning af sit familiemedlem, der er tredjelandstatsborger. Det fremgår i øvrigt af dom af 22. juni 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Thailandsk mor til et mindreårigt nederlandsk barn) (C-459/20, EU:C:2023:499, præmis 30), og af 27. april 2023, M.D (Forbud mod indrejse i Ungarn) (C-528/21, EU:C:2023:341, præmis 59), at den ved artikel 20 TEUF tillagte grundlæggende personlige ret, knyttet til en status som unionsborger, til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i EUF-traktaten og i gennemførelsesbestemmelserne hertil, er værdiløs uden en ret til at rejse ind på Unionens område.
- 21 I anden række ønsker den forelæggende ret oplyst, om det er en del af medlemsstaternes kompetence at »tildele« en opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF, eller om denne ret allerede er opstået i medfør af EU-retten. Ifølge den overvejende nationale retspraksis opstår den opholdsret, der følger af artikel 20 TEUF, direkte i medfør af EU-retten, og de kompetente nationale myndigheder er alene forpligtet til at udstede en deklaratorisk foranstaltning.
- 22 Den forelæggende ret er imidlertid i tvivl herom. Den forelæggende ret er tilbøjelig til at mene, at retten i henhold til artikel 20 TEUF ikke opstår direkte i kraft af EU-retten, men først skal meddeles eller tildeles af de nationale myndigheder ved en retsstiftende foranstaltning. Den forelæggende ret har i denne henseende konstateret, at Domstolen i sin praksis har foretaget visse sondringer med hensyn til den måde, hvorpå de EU-retlige opholdsrettigheder opstår.
- 23 Hvad angår de opholdsrettigheder, der følger af artikel 12 i Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68 af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), har Domstolen således i dom af 17. september 2002, Baumbast og R (C-413/99, EU:C:2002:493, præmis 75), fastslået, at denne bestemmelse berettiger den af forældrene, der faktisk passer børnene, uanset den pågældendes nationalitet, til at opholde sig sammen med dem. Det samme gør sig gældende i dom af 19. oktober 2004, Zhu og Chen (C-200/02, EU:C:2004:639, præmis 47), som vedrørte artikel 18 EF, der svarer til artikel 21 TEUF, og Rådets direktiv 90/364/EØF af 28. juni 1990 om opholdsret (EFT 1990, L 180, s. 26), og hvori Domstolen fastslog, at EU-retten tillader en forælder, der er tredjelandstatsborger, og som har den faktiske forældremyndighed over et barn, der er unionsborger, at opholde sig sammen med barnet i værtsmedlemsstaten. I dom af 8. marts 2011, Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124), opstillede Domstolen derimod et negativt kriterium, hvorefter artikel 20 TEUF er til hinder for, at medlemsstaterne afslår ophold og en arbejdstilladelse. Det skulle angiveligt følge heraf, at EU-retten ikke direkte tillader ophold, eftersom medlemsstaterne vil kunne have ret til at afslå ophold.

- 24 Såfremt opholdsretten opstår i medfør af EU-retten, ønsker den forelæggende ret i tredje række oplyst, fra hvilket tidspunkt den opstår. I denne forbindelse opstår spørgsmålet, om opholdsrettens opståen i henhold til artikel 20 TEUF forudsætter en forudgående ansøgning, således som Domstolen antydede i dom af 8. maj 2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien) (C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 57). Det er ligeledes muligt, at sagsøgeren i hovedsagens opholdsret indtrådte ved barnets fødsel, eller da det blev fastslået, at der ikke kunne indrømmes opholdsret i henhold til national ret eller afledt EU-ret. Disse spørgsmål kan rejses, selv om opholdsretten i henhold til artikel 20 TEUF opstår på grundlag af en afgørelse truffet af de kompetente nationale myndigheder.
- 25 På denne baggrund har Verwaltungsgericht Düsseldorf (forvaltningsdomstolen i Düsseldorf) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Afhænger opholdsretten i henhold til artikel 20 TEUF af, om en visumprocedure, der i henhold til lov er nødvendig for udstedelse af en national opholdstilladelse, med rimelighed kan gennemføres inden for et kort tidsrum, der kan begrænses på en hensigtsmæssig måde?
  - 2) Opstår opholdsretten i henhold til artikel 20 TEUF i medfør af EU-retten, således at retten kun skal bekræftes af de nationale myndigheder, eller skal en sådan opholdsret tildeles konstitutivt af de nationale myndigheder?
  - 3) I tilfælde af at opholdsretten opstår automatisk i medfør af EU-retten: På hvilket tidspunkt opstår da retten?
  - 4) I tilfælde af at opholdsretten skal tildeles af de nationale myndigheder: Fra hvilket tidspunkt skal retten da gælde med tilbagevirkende kraft?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det andet spørgsmål

- 26 Med det andet spørgsmål, som skal behandles i første række, ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den afledte opholdsret, som en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, følger direkte af EU-retten, således at den opholdstilladelse, som de kompetente nationale myndigheder udsteder på dette grundlag, ikke har karakter af en retsstiftende foranstaltning.
- 27 Det bemærkes, at ifølge fast retspraksis findes der ganske særlige situationer, hvor en tredjelandsstatsborger, som er familiemedlem til en unionsborger, uanset den omstændighed, at den afledte ret vedrørende tredjelandsstatsborgeres opholdsret ikke finder anvendelse, og at unionsborgeren ikke har udøvet sin ret til fri bevægelighed, ikke desto mindre skal tildeles en opholdsret, idet den effektive virkning af unionsborgerskabet ellers ville blive bragt i fare, såfremt unionsborgeren, som følge af at tredjelandsstatsborgeren nægtes opholdsret, reelt bliver nødsaget til at forlade Unionens område som helhed og dermed fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som den pågældende er tildelt ved sin status som unionsborger (dom af 5.5.2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Ophold for et familiemedlem – utilstrækkelige midler), C-451/19 og C-532/19, EU:C:2022:354, præmis 45 og den deri nævnte retspraksis).

- 28 Et afslag på at tildele en opholdsret til en tredjelandstatsborger bringer imidlertid kun den effektive virkning af unionsborgerskabet i fare, såfremt der mellem denne tredjelandstatsborger og den unionsborger, som er tredjelandstatsborgerens familiemedlem, består et afhængighedsforhold af en sådan art, at det vil resultere i, at unionsborgeren er nødsaget til at ledsage den omhandlede tredjelandstatsborger og til at forlade Unionens område som helhed (dom af 5.5.2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Ophold for et familiemedlem – utilstrækkelige midler), C-451/19 og C-532/19, EU:C:2022:354, præmis 46 og den deri nævnte retspraksis).
- 29 Det følger heraf, at en tredjelandstatsborger kun har ret til at få tildelt en afledt opholdsret i medfør af artikel 20 TEUF, hvis såvel tredjelandstatsborgeren som unionsborgeren, der er tredjelandstatsborgerens familiemedlem, vil være nødsaget til at forlade Unionens område, såfremt en sådan opholdsret ikke tildeles. Tildelingen af en sådan afledt opholdsret kan derfor kun komme i betragtning, såfremt den tredjelandstatsborger, der er en unionsborgers familiemedlem, ikke opfylder de betingelser, der er fastsat for på grundlag af andre bestemmelser, og navnlig i medfør af den nationale lovgivning, der finder anvendelse på familiesammenføring, at opnå en opholdsret i den medlemsstat, hvor nævnte unionsborger er statsborger (dom af 5.5.2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Ophold for et familiemedlem – utilstrækkelige midler), C-451/19 og C-532/19, EU:C:2022:354, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 30 Når det er konstateret, at en tredjelandstatsborger, der er en unionsborgers familiemedlem, ikke kan indrømmes nogen opholdsret i medfør af national ret eller den afledte EU-ret, kan den omstændighed, at der mellem denne tredjelandstatsborger og denne unionsborger består et afhængighedsforhold, som vil resultere i, at den nævnte unionsborger er nødsaget til at forlade Unionens område som helhed, såfremt den tredjelandstatsborger, der er unionsborgerens familiemedlem, udsendes af dette område, imidlertid medføre, at artikel 20 TEUF principielt pålægger den pågældende medlemsstat at tildele tredjelandstatsborgeren en afledt opholdsret (dom af 5.5.2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Ophold for et familiemedlem – utilstrækkelige midler), C-451/19 og C-532/19, EU:C:2022:354, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 Den afledte opholdsret, som i de ganske særlige situationer, der er beskrevet i denne doms præmis 27-30, indrømmes en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, følger derfor direkte af artikel 20 TEUF (jf. i denne retning dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien) (C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 89).
- 32 Det følger heraf, at den afledte opholdsret, som en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af artikel 20 TEUF, erhverves direkte i medfør af EU-retten, uafhængigt af om de kompetente nationale myndigheder udsteder en opholdstilladelse, ligesom det er tilfældet med hensyn til den opholdsret for unionsborgere, der anerkendes i henhold til en af de i EUF-traktaten fastsatte former for fri bevægelighed, eller med hensyn til den afledte opholdsret for tredjelandstatsborgere, der er familiemedlemmer til unionsborgere, som er baseret på de sidstnævntes udøvelse af en af disse friheder, såsom den, der er fastsat i artikel 21, stk. 1, TEUF (jf. i denne retning dom af 19.10.2004, Zhu og Chen, C-200/02, EU:C:2004:639, præmis 46, og af 5.6.2018, Coman m.fl., C-673/16, EU:C:2018:385, præmis 23 og 24).

- 33 Når en medlemsstat udsteder opholdstilladelser til personer, der har ret til ophold på denne medlemsstats område på grundlag af artikel 20 TEUF, skal en sådan opholdstilladelse derfor ikke anses for en retsstiftende foranstaltning, men for en foranstaltning, der fra nævnte medlemsstats side har til formål at konstatere en tredjelandsstatsborgers individuelle situation i henhold til EU-retten.
- 34 I modsætning til hvad den danske regering har gjort gældende, er det i denne henseende uden betydning, at den afledte opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF kræver, at en række betingelser, der fremgår af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 27-30, er opfyldt, bl.a. betingelsen om, at der ikke kan opnås en opholdsret på et andet grundlag. Når betingelserne for anerkendelse af en sådan opholdsret er opfyldt, er den nemlig erhvervet, uanset om denne ret konstateres ved en afgørelse truffet af de kompetente nationale myndigheder, mens den omvendt ikke er erhvervet, når betingelserne for anerkendelse af denne opholdsret ikke er opfyldt, og tilsvarende uden at det er nødvendigt, at afslaget konstateres i en sådan afgørelse.
- 35 Følgelig skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den afledte opholdsret, som en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, følger direkte af EU-retten, således at den opholdstilladelse, som de kompetente nationale myndigheder udsteder på dette grundlag, ikke har karakter af en retsstiftende foranstaltning.

Det tredje spørgsmål

- 36 Med det tredje spørgsmål, som skal behandles i anden række, ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den afledte opholdsret, som en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, opstår på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om anerkendelse af en sådan opholdsret.
- 37 I denne forbindelse er det tilstrækkeligt at fastslå, at det følger af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 27-30, at denne opholdsret skal indrømmes en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, fra det tidspunkt, hvor afhængighedsforholdet mellem tredjelandsstatsborgeren og unionsborgeren opstår (dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 89).
- 38 I en sag som den i hovedsagen omhandlede vil det tidspunkt, hvor det pågældende afhængighedsforhold opstod, sandsynligvis svare til det tidspunkt, hvor barnet blev født. Det tilkommer imidlertid under alle omstændigheder alene de kompetente nationale retter eller myndigheder at vurdere på baggrund af de konkrete omstændigheder i hver enkelt sag, fra hvilket nøjagtige tidspunkt det kan antages, at der består et sådant afhængighedsforhold mellem tredjelandsstatsborgeren og unionsborgeren.
- 39 Følgelig skal det tredje spørgsmål besvares med, at artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den afledte opholdsret, som en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, ikke opstår på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om anerkendelse af en sådan opholdsret, men på det tidspunkt, hvor afhængighedsforholdet mellem tredjelandsstatsborgeren og unionsborgeren opstår.

Det første spørgsmål

- 40 Med det første spørgsmål, som skal behandles i tredje række, ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, der underlægger anerkendelsen af den afledte opholdsret, som en tredjelandsstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, en betingelse om, at denne tredjelandsstatsborger efterfølgende skal have udstedt et visum i dette tredjeland.

Om formaliteten

- 41 Europa-Kommissionen har rejst tvivl om, hvorvidt dette spørgsmål er relevant for afgørelsen af hovedsagen, eftersom det visumkrav, der er nævnt heri, udgør en del af proceduren for tildeling af en opholdsret i henhold til national ret, mens sagsøgeren i hovedsagen ikke er blevet indrømmet en sådan opholdsret for den omhandlede periode. Det er således uklart, på hvilken måde dette visumkrav skulle have betydning for tildelingen af en opholdsret i henhold til EU-retten for så vidt angår denne periode.
- 42 I denne henseende fremgår det af Domstolens faste praksis, at der gælder en formodning for, at de spørgsmål om EU-rettens fortolkning, som den nationale ret har forelagt på baggrund af de retlige og faktiske omstændigheder, som den har ansvaret for at fastlægge, og hvis rigtighed det ikke tilkommer Domstolen at efterprøve, er relevante. Domstolen kan kun afvise en anmodning om præjudiciel afgørelse fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af EU-retten savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan give en hensigtsmæssig besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 27.4.2023, M.D. (Forbud mod indrejse i Ungarn), C-528/21, EU:C:2023:341, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 43 Selv om det i det foreliggende tilfælde er korrekt, at betingelsen om efterfølgende udstedelse af et visum, som den forelæggende ret har henvist til, er en del af proceduren for tildeling af en opholdsret i henhold til national ret, fremgår det ikke desto mindre af forelæggelsesafgørelsen, at den forelæggende ret er af den opfattelse, at denne betingelse ligeledes skal opfyldes med henblik på anerkendelse af en afledt opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF.
- 44 Under disse omstændigheder kan det ikke fastslås, at den fortolkning af artikel 20 TEUF, der ønskes med det første spørgsmål, savner enhver forbindelse med genstanden for tvisten i hovedsagen, eller at det problem, som dette spørgsmål rejser, er af hypotetisk karakter.
- 45 Det følger heraf, at dette spørgsmål kan antages til realitetsbehandling.

Om realiteten

- 46 Det bemærkes, at det ifølge Domstolens praksis tilkommer medlemsstaterne at fastsætte de nærmere regler for gennemførelsen af den afledte opholdsret, som i de ganske særlige situationer, der er omhandlet i nærværende doms præmis 27-30, skal indrømmes en tredjelandsstatsborger i medfør af artikel 20 TEUF, for så vidt som disse processuelle regler ikke bringer den effektive virkning af denne bestemmelse i fare, idet de fører til, at denne tredjelandsstatsborger skal forlade Unionens område som helhed, og til, at unionsborgeren, som følge af at der består et afhængighedsforhold mellem tredjelandsstatsborgeren og

unionsborgeren, reelt er nødsaget til at ledsage tredjelandstatsborgeren og dermed også til at forlade Unionens område (jf. i denne retning dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger) (C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 50 og 51 samt den deri nævnte retspraksis).

- 47 Det fremgår i øvrigt af retspraksis, at selv om den afledte opholdsret, der følger af artikel 20 TEUF, ikke er absolut, og selv om medlemsstaterne kan afslå at tildele den under visse særlige omstændigheder, forholder det sig ikke desto mindre således, at denne bestemmelse ikke giver medlemsstaterne mulighed for at indføre undtagelser til denne afledte opholdsret, der udgør et indgreb i den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, der følger af en status som unionsborger, som ikke står i et rimeligt forhold til det formål, der forfølges med sådanne undtagelser (jf. i denne retning dom af 27.2.2020, Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Ægtefælle til en unionsborger), C-836/18, EU:C:2020:119, præmis 47 og 48, og af 5.5.2022, Subdelegación del Gobierno en Toledo (Ophold for et familiemedlem – utilstrækkelige midler), C-451/19 og C-532/19, EU:C:2022:354, præmis 49).
- 48 En national lovgivning, der gør anerkendelsen af den afledte opholdsret, som en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af artikel 20 TEUF, betinget af, at denne statsborger efterfølgende får udstedt et visum i dette tredjeland, er en sådan undtagelse.
- 49 I denne henseende har Domstolen ganske vist allerede fastslået, at det krav, som en tredjelandstatsborger i henhold til en national praksis er pålagt om at forlade Unionens område forud for enhver undersøgelse af, om der eventuelt består et afhængighedsforhold mellem denne tredjelandstatsborger og dennes familiemedlem, som er unionsborger, med henblik på at ansøge om ophævelse eller suspension af det indrejseforbud, som den pågældende er omfattet af, kan bringe den effektive virkning af artikel 20 TEUF i fare, hvis overholdelsen af dette krav – som følge af at der består et afhængighedsforhold mellem nævnte tredjelandstatsborger og unionsborgeren – resulterer i, at unionsborgeren reelt vil være nødsaget til at ledsage tredjelandstatsborgeren og dermed også vil være nødsaget til at forlade Unionens område for en periode, der er af ubestemt varighed (jf. i denne retning dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 55 og 56).
- 50 I modsætning til hvad den tyske regering har gjort gældende, kan det imidlertid ikke heraf udledes, at et krav til en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, om at forlade en medlemsstats område for at opfylde betingelsen om efterfølgende at få udstedt et visum i et tredjeland ikke skader den effektive virkning af artikel 20 TEUF i det tilfælde, hvor proceduren for udstedelse af dette visum i tredjelandet er af begrænset varighed, og i det foreliggende tilfælde mindre end en måned, således at sagsøgeren i hovedsagen kan forlade Forbundsrepublikken Tyskland med sit barn, der er tysk statsborger, og som endnu ikke er skolepligtigt, med henblik på efterfølgende at indlede proceduren for udstedelse af visum i sit hjemland.
- 51 En sådan betingelse kan nemlig direkte påvirke selve kernen i den afledte opholdsret, som EU-retten tillægger en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, i de ganske særlige situationer, der er omhandlet i denne doms præmis 27-30, for så vidt som udøvelsen af en sådan opholdsret nødvendigvis forudsætter den pågældende persons indrejse på den pågældende medlemsstats område, og kan derfor føre til, at denne borger fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som vedkommende er tildelt ved sin status, når denne betingelse på grund af det afhængighedsforhold, der består mellem disse personer, reelt tvinger unionsborgeren til at forlade Unionens område som helhed for at ledsage det

familiemedlem, der er tredjelandstatsborger, og som er underlagt den nævnte betingelse (jf. i denne retning dom af 27.4.2023, M.D. (Forbud mod indrejse i Ungarn), C-528/21, EU:C:2023:341, præmis 60 og den deri nævnte retspraksis, og af 22.6.2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Thailandsk mor til et mindreårigt nederlandsk barn), C-459/20, EU:C:2023:499, præmis 27 og 31).

- 52 I det foreliggende tilfælde har den omhandlede betingelse desuden til følge, at en tredjelandstatsborger kan tvinges til at forlade Unionens område som helhed, selv om det er blevet fastslået af de kompetente nationale myndigheder, at der mellem denne tredjelandstatsborger og den unionsborger, der er tredjelandstatsborgerens familiemedlem, består et afhængighedsforhold af en sådan art, at det forpligter sidstnævnte til at ledsage nævnte tredjelandstatsborger i dette tredjeland, hvorved denne unionsborger fratages den effektive nydelse af kerneindholdet i de rettigheder, som vedkommende er tillagt ved sin status, selv om der netop på grund af dette afhængighedsforhold i princippet skal indrømmes denne tredjelandstatsborger en afledt opholdsret i medfør af artikel 20 TEUF (jf. i denne retning dom af 8.5.2018, K.A. m.fl. (Familiesammenføring i Belgien), C-82/16, EU:C:2018:308, præmis 57 og 58).
- 53 Det følger heraf, at betingelsen om, at en tredjelandstatsborger efterfølgende skal opnå et visum i det pågældende tredjeland for at få opholdsret i henhold til artikel 20 TEUF, udgør en formel betingelse, som i praksis kan fratage denne statsborger en ret, som er tillagt ved EU-retten, selv om de materielle betingelser for anerkendelse af en sådan ret er opfyldt. Denne betingelse kan som følge heraf berøve unionsborgeren, der er familiemedlem til tredjelandstatsborgeren, den effektive nydelse af de væsentlige rettigheder, der følger af dennes status, henset til det afhængighedsforhold, der består mellem disse personer.
- 54 Desuden kan en sådan betingelse, som tvinger en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, i de ganske særlige situationer, der er nævnt i denne doms præmis 27-30, og dermed unionsborgeren til at forlade Unionens område, om ikke andet så i en begrænset periode og under alle omstændigheder uden nogen garanti for tilbagevenden, ikke anses for at stå i rimeligt forhold til det formål, der forfølges med denne betingelse.
- 55 Henset til det, der i øvrigt er anført i denne doms præmis 35 og 39, understøttes denne konklusion af den omstændighed, som den tyske regering har fremhævet, nemlig at den nationale lovgivning fastsætter en mulighed for at give afkald på den omhandlede visumprocedure i det særlige tilfælde, hvor der foreligger en lovbestemt ret til opholdstilladelse.
- 56 Følgelig skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, der underlægger anerkendelsen af den afledte opholdsret, som en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, en betingelse om, at denne tredjelandstatsborger efterfølgende skal have udstedt et visum i dette tredjeland.

Det fjerde spørgsmål

- 57 I betragtning af det svar, der er givet på det andet spørgsmål, er det ufornuddent at besvare det fjerde spørgsmål.

Sagsomkostninger

- 58 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tiende Afdeling) for ret:

- 1) Artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den afledte opholdsret, som en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, følger direkte af EU-retten, således at den opholdstilladelse, som de kompetente nationale myndigheder udsteder på dette grundlag, ikke har karakter af en retsstiftende foranstaltning.
- 2) Artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den afledte opholdsret, som en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, ikke opstår på tidspunktet for indgivelsen af ansøgningen om anerkendelse af en sådan opholdsret, men på det tidspunkt, hvor afhængighedsforholdet mellem tredjelandstatsborgeren og unionsborgeren opstår.
- 3) Artikel 20 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning, der underlægger anerkendelsen af den afledte opholdsret, som en tredjelandstatsborger, der er familiemedlem til en unionsborger, har på grundlag af denne bestemmelse, en betingelse om, at denne tredjelandstatsborger efterfølgende skal have udstedt et visum i dette tredjeland.

Underskrifter